



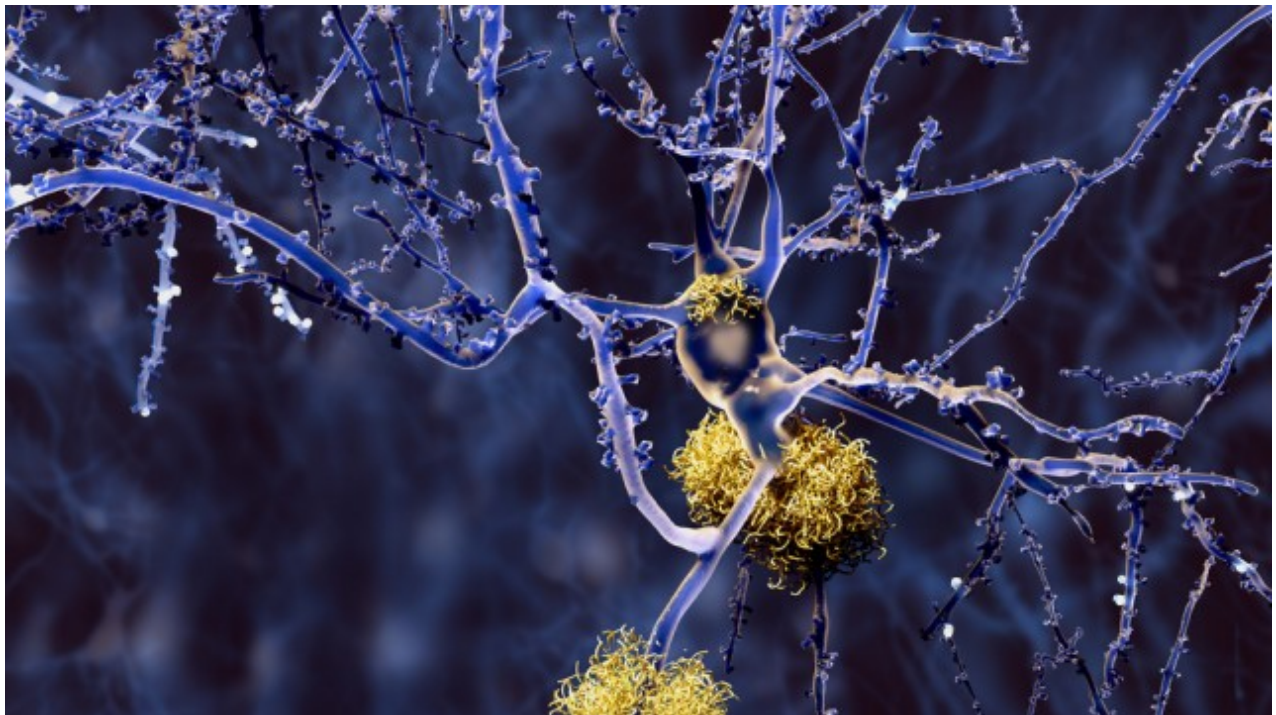
מאמר זה התפרסם באתר דוקטורס אונלי' <https://doctorsonly.co.il>

חדשות

## מחקר חדש מסביר את הגורם לאלצהיימר: דליפה במחסום דם-מוח

חוקרים אוסטרלים זיהו קומפלקס של חלבון שומני רעיל הגורם להתנוונות ולמוות של תאי העצבים במוח ומוביל למחלת האלצהיימר

מערכת דוקטורס אונלי' 06.10.2021, 14:37



משקעי עמילואיד במוח של חולה אלצהיימר. צילום: אילוסטרציה. שאטרסטוק

מחקר חדש שנעשה בעיר פרת' באוסטרליה, תוך שימוש במוזל עכבר, איפשר לצוות החוקרים והרופאים שם לזהות להערכתם את המפתח להבנה מהו הגורם למחלת אלצהיימר. לפי דו"ח המחקר שפורסם ב-[PLoS Biology](https://doi.org/10.1371/journal.pbio.1008441), "ייתכן מאוד שהגורם להופעת המחלה היא דליפה במחסום דם-מוח".

---

הממצא הוגדר כ"פריצת דרך" בהקשר למחלה זאת וייתכן שהדבר יאפשר לפתח ערוצי טיפול חדשים. את המחקר באוסטרליה הוביל מנהל מכון המחקר והחדשנות באוניברסיטת קרטין (Curtin), פרופ' ג'ון מאמו (Mamo), דמות מוכרת ומוערכת בקהילה הרפואית.

לפי הערכת ה-CDC בארה"ב, כיום 5.8 מיליון אמריקאים חיים עם אלצהיימר ואוכלוסיה זאת תלך ותגדל בשנים הבאות. באוסטרליה, שאוכלוסייתה מונה 25 מיליון אזרחים, צפוי שיהיו מעל מיליון חולי אלצהיימר בשנת 2058. מחלת האלצהיימר היא מחלת עצבים ניוונית המשפיעה על אובדן הזיכרון, גורמת לקשיי שפה וחשיבה, לאי יכולת לנהל שיחות, לאיבוד התמצאות במרחב ולשינויים תכופים במצב הרוח. עד כה העריכו המומחים כי גורמים שונים כמו גיל, היסטוריה משפחתית, תזונה וגורמי סביבה, וכלל הנראה במשולב, משפיעים על הסיכון לאלצהיימר.

עתה במחקר החדש עלתה ההערכה שיייתכן מאוד שהגורם היותר מרכזי להופעת המחלה נמצא בכלל בדליפה במחסום דם-מוח. הדליפה הזאת מאפשרת הצטברות של חלבון שומני רעיל במוח, גורמת נזקים בכלי הדם הזעירים, הקפילרים, ולכן דליפת דם מהם לתוך המוח גורמת לזיהום, לדלקת מפושטת ולמוות של תאי העצבים במוח.

ייתכן ששינוי תזונה בתוספת תרופות מסוימות עשוי להפחית את פוטנציאל ההצטברות של אותו קומפלקס של חלבון שומני רעיל ובכך לצמצם את הסיכון להופעת המחלה, סבור פרופ' מאמו.

---

# מחלימים מסרטן בילדות בסיכון לפגיעה בתפקוד נוירוקוגניטיבי

מחקר חדש מצא כי מחלימים מסרטן בילדותם נמצאים בסיכון מוגבר לסבול מתסמונת שבריריות, המעלה את הסיכון לירידה בתפקוד הנוירוקוגניטיבי הקשור לדמנציה ולאליצהיימר

מערכת דוקטורס אונלי | 29.09.2021, 10:15



מחלימים מסרטן בילדות חוו ירידות משמעותיות יותר בזיכרון, בקשב, במהירות העיבוד ובפונקציות אחרות. אילוסטרציה

מחקר חדש מצא קשר בין תסמונת שבריריות לאחר טיפולים נגד סרטן לבין ירידה בתפקוד הנוירו-קוגניטיבי אצל בוגרים צעירים שהחלימו מסרטן ילדים. המחקר נערך על ידי חוקרים מבית החולים סיינט ג'וד בממפיס, טנסי ופורסם לאחרונה בכתב העת [Journal of Clinical Oncology](#). תסמונת שבריריות או תשישות (frailty) מתבטאת בין היתר באובדן משקל, עייפות, וירידה במהירות הליכה, והיא לרוב מופיעה אצל קשישים, אך 8% מהבוגרים הצעירים שחלו בסרטן בילדותם מציגים תסמינים של שבריריות.

[עוד בעניין דומה](#)

האם חולי טרשת נפוצה עם תסמיני דיכאון סובלים מפגיעה קוגניטיבית?  
תפקידם של כלי דם בעלי זווית ימנית בטלאנגיקטזיה מקולרית מסוג 2  
ההשפעה של דופילומאב על תפוקה בעבודה במטופלים עם דלקת עור

מטרת המחקר היתה לקבוע אם הפנוטיפ השברירי חוזה ירידה נוירו-קוגניטיבית בעתיד בקרב מבוגרים צעירים שהחלימו מסרטן בילדותם. המחקר הראה שאנשים שעברו טיפולים לסרטן בילדות סובלים מתסמונת שבריריות אשר עלולה לגרום לירידה מוקדמת בתפקוד הנוירו-קוגניטיבי הקשורה בדרך כלל לדמנציה ולמחלת אלצהיימר, בעודם בוגרים צעירים.

ליקוי נוירו-קוגניטיבי הקשור לסרטן קיים אצל עד 35% מהניצולים מסרטן בילדות. זה יכול להשפיע על כל היבטי חייהם, כולל תפקודם הגופני ופעילותם היומיומית. במחקר שנמשך חמש שנים החוקרים גילו כי מחלימים מסרטן שסבלו משבריריות הקשורה לטיפולים חוו ירידות משמעותיות יותר בזיכרון, בקשב, במהירות העיבוד ובפונקציות אחרות, בהשוואה למחלימים שלא חוו תסמיני שבריריות.

ידוע שטיפולי הכימותרפיה האינטנסיביים שהמחלימים הבוגרים הצעירים קיבלו בילדותם גורמים לבעיות בריאותיות בהמשך החיים, ושבריריות היא אחת מהן. המחקר הסתמך על נתונים שהתקבלו ממחקר שנערך בבית החולים, בו מחלימים מסרטן ילדות חזרו לבית החולים לבדיקות תקופתיות במהלך חייהם הבוגרים. עד היום השתתפו במחקר יותר מ-4,300 מחלימים ו-580 אנשים שהיוו את קבוצת הביקורת. כולם עברו בדיקות בריאות מקיפות, כולל בדיקות לב, פוריות, ובדיקות תפקוד נוירו-קוגניטיבי ופסיכו-סוציאלי.

במחקר השתתפו מחלימי סרטן בילדות בין הגילאים 45-8, שעברו לפחות עשר שנים מאז שאובחנו כחולי סרטן. הם עברו בדיקות קליניות כדי לאבחן שבריריות (הציגו לפחות שניים מהתסמינים הבאים: הידלדלות שרירים, חולשת שרירים, הוצאה נמוכה של אנרגיה, מהירות הליכה איטית ותשישות). הם עברו הערכה נוירו-פסיכולוגית בתחילת המחקר וכעבור חמש שנים והשלימו הערכות נוירו-פסיכולוגיות בעת ההרשמה (ינואר 2008 עד יוני 2013) וכעבור חמש שנים.

נערכה רגרסיה ליניארית להשוואת ההסתברות לירידה נוירו-קוגניטיבית אצל מחלימים עם תסמונת שבריריות לעומת מחלימים ללא תסמונת שבריריות, עם תיקון לגיל האבחון, מין, גזע, האם הטיפול נגד הסרטן היה מכוון למערכת העצבים המרכזית (הקרנה לגולגולת, כימותרפיה לתוך נוזל השדרה, ונוירוכירורגיה) והערכה נוירו-קוגניטיבית התחלתית.

הגיל הממוצע של המחלימים היה 30, והזמן הממוצע שחלף מאז האבחון הראשוני היה 20 שנה. 18% מהנבדקים היו במצב של פרה-שבריריות ו-6% במצב של שבריריות. המחלימים שהיו במצב של שבריריות חוו ירידה בזיכרון המילולי לטווח קצר, במהירות העיבוד הויזואלית-מוטורית, ובגמישות הקוגניטיבית לעומת המחלימים שלא היו במצב של שבריריות. מחלימים פרה-שבריריים ושבריריים חוו ירידות גדולות יותר ביכולת להתרכז לעומת מחלימים לא שבריריים.

המחקר מצביע על כך שיש לתת תשומת לב לפנוטיפ ההזדקנות המואץ בקרב מחלימי סרטן צעירים כדי לסייע לרופאים לזהות את מחלימי הסרטן שנמצאים בסיכון גבוה לירידה בתפקוד הנוירו-קוגניטיבי.

המחקר הראה שמחלימים מסרטן בילדותם נמצאים בסיכון מוגבר לסבול מתסמונת שבריריות, וכיוון שתסמונת זו גורמת לבעיות נוירו-קוגניטיביות ולבעיות בריאותיות נוספות, חשוב להתייחס לתסמונת זו, לזהות גורמי סיכון באוכלוסיה זו ולספק להם התערבויות טיפוליות בזמן.

מחקרים COVID-19

## החיסון לשפעת עשוי להגן מפני השפעותיה הקשות של הקורונה

נתוני מחקר אמריקאי רחב הראו: החיסון העונתי לשפעת הפחית במובהק את הסיכון לשבץ מוחי, לאלח דם ולפקקת ורידים עמוקה בקרב חולי קורונה

מערכת דוקטורס אונלי | 12:19 ,26.09.2021



חיסון נגד שפעת. צילום: מרים אליסטר/ פלאש 90

עם תחילת מבצע חיסוני השפעת העונתית בקופות החולים, כאשר ארבעתן מצפות שייכנס להילוך גבוה יותר החל מהשבוע הבא עם תום חופשות חול המועד, ראוי לתשומת לב מחקר שפורסם עוד ב-3 באוגוסט ב-[PLoS One](#), עבר ביקורת עמיתים ולפיו "ייתכן שהחיסון לשפעת עשוי להעניק גם הגנה חיונית מסוימת כנגד תוצאות קשות של קוביד-19".

## עוד בעניין דומה

קבינט המומחים: "התו הירוק לא משיג את ייעודו במתכונתו הנוכחית"

משרד הבריאות רכש את חיסון השפעת "פלזון" המיועד לאוכלוסיה המבוגרת

מתקפה נגד ד"ר פרייס: "נהנית מתשומת לב התקשורת ומפזרת פחד באולפנים"

את המחקר ביצע צוות מבית הספר לרפואה ע"ש מילר באוניברסיטת מיאמי בארה"ב והדו"ח נשא את הכותרת: "בחינת היתרונות הפוטנציאליים של תרכיב החיסון לשפעת נגד הנגיף מחולל covid-19. מחבריו טוענים שהוא הגדול במחקרים מסוג זה ונותחו בו נתונים לשם השוואה מתיקים רפואיים של 74,754 אנשים מכמה מדינות, ביניהן ארה"ב, בריטניה, גרמניה, איטליה, ישראל וסינגפור. הנתונים הראו

באופן מובהק שהחיסון העונתי לשפעת מפחית ככל הנראה, בין השאר, את הסיכון לשבץ מוחי, אלח-דם (ספסיס) ופקקת ורידים עמוקה (DVT) בקרב חולי קורונה.

חולי קורונה שחוסנו נגד שפעת היו גם באופן מובהק עם פחות נטייה להגעה למיון (מלר"ד) ולהחשתם ליחידות טיפול נמרץ. המחקר נעשה כאמור כאשר "רק שיעור קטן של בני אדם בעולם היו מחוסנים באופן מלא כנגד קוביד-19, ועם כל ההרס שנגרם עקב הפנדמיה, הקהילה העולמית עדיין זקוקה למצוא פתרונות לשם הפחתת תחלואה ותמותה", כפי שמסר המחבר הבכיר של דו"ח המחקר, פרופ' דווינדר סינג, מנתח פלסטי ראשי ומרצה לכירורגיה קלינית בבית הספר לרפואה מילר במיאמי.

הצוות ביקש וקיבל גישה לתיעוד אלקטרוני של חולים מתוך מסד הנתונים הבינלאומי TriNetX וחילק את אוכלוסיית המחקר לשתי קבוצות בנות 37,377 חולים בכל אחת. בשתי הקבוצות נעשתה השוואה של גורמים שעשויים להשפיע בקלות על הסיכון לקוביד-19 קשה או חמורה גורם הגיל נכלל אבל לא היה פקטור מרכזי וכמו כן מגדר, מוצא אתני, עישון ובעיות בריאות כמו סוכרת, השמנת יתר ומחלת ריאות חסימתית כרונית.

לא פחות מ-15 מחלות או בעיות בריאות שליליות נבחנו, ביניהן ספסיס, שבצים, פקקת ורידים עמוקה, תסחיף ריאתי, אי ספיקה נשימתית אקוטית, תסמונת נשימתית אחרת, כאבי מפרקים, אי ספיקת כליות, אנורקסיה, התקף לב, זלקת ריאות, ביקור במלר"ד, אשפוז בבית חולים וביחידת טיפול נמרץ וכן מקרי מוות – כל זאת בתוך פרקי זמן של 30, 60, 90 ו-120 יום מקבלת בדיקה חיובית לקורונה וכל אלה הושוּו בין שתי הקבוצות.

חלק אחד מכלל אוכלוסיית המחקר קיבל את החיסון לשפעת בין שבועיים לחודשיים לפני שאובחן עם קורונה. בקבצה השנייה היו חיוביים לנגיף הקורונה שלא חוסנו לשפעת.

ניתוח הנתונים העלה כי אלה שלא חוסנו לשפעת היו עם נטייה מובהקת יותר (עד כדי 20% ומעלה) להגעה לטיפול נמרץ עקב קורונה. כמו כן מי שלא חוסנו נטו יותר ובאופן מובהק להגיע למלר"ד (כדי 58% ומעלה), ב-45% יותר עם נטייה לפתח אלח

דם וכן נטו יותר ב-58% לשבץ וב-40% יותר לפקקת ורידים עמוקה. הסיכון לתמותה לא פחת.

החוקרים חישבו כמה חיוביים לקוביד-19 נזקקו לחיסון לשפעת כדי למנוע מעצמם את התוצאות השליליות הנ"ל (תופעות הלוואי). כך ציינו שרק 176 מהחולים נזקקו לחיסון לשפעת לשם מניעת ביקור אחד במלר"ד בתוך 120 יום מאז קבלת בדיקה חיובית לקורונה. עוד 286 נזקקו לקבל חיסון לשפעת כדי להימנע לפחות ממקרה אחד של אלח דם ועבור עוד 440 שקיבלו חיסון לשפעת עדכני נמנעה הגעה לטיפול נמרץ.

הגם שעדיין לא ברור במדויק כיצד חיסון לשפעת מספק הגנה מסוימת מפני קוביד-19, נראה שהתיאוריות העיקריות בהקשר זה מעלות את ההשערה שהחיסון לשפעת עשוי כנראה לתמרץ עוד יותר את המערכת החיסונית של מקבל תרכיב החיסון. הכוונה למערכת הגנתית טבעית כוללת שעימה נולד האדם אבל איננה מספקת לו את מלוא ההגנה למחלה ספציפית. על פי ממצאי המחקר, ממליצים מחבריו למחוסני קורונה להתחסן גם לשפעת מדי שנה.

מחקרים COVID-19

## NEJM: תרכיב החיסון של מודרנה יעיל יותר מזה של פיזר

מחקר השוואתי שבדק את יעילות החיסונים של שתי החברות מצא יתרון לתרכיב של מודרנה בכמה פרמטרים: יעילות גבוהה יותר במניעת מחלה, השפעה ארוכת טווח ורמת נוגדנים גבוהה יותר

מערכת דוקטורס אונלי | 11:20 ,23.09.2021



בקבוקוני תרכיב החיסון של "פייזר" (מימין) ושל "מודרנה" (משמאל). צילום: שאטרסטוק

במחקר חדש שפורסם אתמול (ד') ב-New England Journal of Medicine ושעליו דיווח "ניו יורק טיימס", נעשתה השוואה "בעולם האמיתי" בין יעילות תרכיב החיסון של חברת פייזר לעומת זה של חברת מודרנה. בעת ששני התרכיבים החדשניים המבוססים על mRNA קיבלו אישור לשימוש נאמר שמבחינת היעילות שניהם שווים. אלא שעתה מתברר מהמחקר החדש שהנתונים מעידים מעט אחרת: יש הבדל, הגם שהוא קטן, לטובת תרכיב "מודרנה" דווקא.

## עוד בעניין דומה

בהר"י דורשים תכנית פרואקטיבית להעלאת הכיסוי החיסוני בישראל  
הקורונה היא המגיפה הקטלנית ביותר בהיסטוריה של ארה"ב  
החולים הלא-מחוסנים תופסים את רוב מכשירי האקמו בבתי החולים

באופן גס, כ-221 מיליון מנות של תרכיב "פייזר" כבר הונפקו לשם חיסון בארה"ב לעומת כ-150 מיליון של תרכיב "מודרנה". כחמישה מחקרים השוואתיים פורסמו באחרונה, האחרון בהם כאמור ב"ניו אינגלנד", והמסקנה העולה מהם: חיסון "מודרנה" נראה כמספק הגנה רבה יותר מתרכיב "פייזר" חודשים לאחר מתן הזריקה.

במחקר האחרון נעשתה הערכת יעילות ב"עולם האמיתי" לשם מניעת מחלה תסמינית בקרב כ-5,000 עובדי בריאות - רופאים ואחיות ב-25 מדינות בארה"ב. נמצא כי יעילות תרכיב "פייזר" עומדת על 88.8% ואילו זה של "מודרנה" על 96.3%. עוד נמצא כי יעילות תרכיב "מודרנה" למניעת מחלה קשה היא בטווח של בין 92% ל-100% כאשר תרכיב פייזר מפגר אחריו ב-10%-15% לערך. כמו כן נמצא כי מול וריאנט הדלתא, תרכיב החיסון של "מודרנה" יעיל יותר במניעה לערך בכ-30%.

כמו כן נמצא שחיסון "פייזר" מייצר שליש עד חצי רמות נוגדנים פחות מזה שמייצר תרכיב "מודרנה" אבל הפער זניח כי ממילא יש לעתים קרובות קיימים הבדלים של יותר מפי 100 ברמות הנוגדנים שבין שני אנשים בריאים. "מודרנה" ביקשה אישור מה-FDA למתן בוסטר (מנה שלישית) במינון של 50 מיקרוגרם - כמחצית מהמינון של המנה השנייה וזאת משום שהמנה השנייה עדיין מעלה את רמות הנוגדנים בגוף המתחסן גם זמן רב לאחר שניתנה.

אם הפער ביעילות יימשך ויתרחב יהיו לכך השלכות גם לגבי הוויכוח המתנהל כיום בארה"ב בהקשר למנות הדחף, הבוסטר. מדענים שקודם לכן היו ספקנים לגבי הפערים ביעילות שני התרכיבים "מתחילים באיטיות להשתכנע שיש פער, אמיתי וקטן אך חשוב. ההבדל אמנם איננו גדול אבל הוא עקבי".

עוד דווח שבהשוואה לתרכיב מסוג אחר של Johnson & Johnson נמצא בבירור כי יעילות האחרון נמוכה במידה מסוימת לעומת תרכיבי "פייזר" ו"מודרנה".

טען כתבות נוספות